

## EXPRESS CODZIENNY

Za Redakcję i Wydawnictwo: Stefan Kiedrzyński, Kiele, ul. Sienkiewicza 32

Czwartek 18 sierpnia 1938 r.

10  
nr 231

## Pułk. Lindbergh w Warszawie

## Nie chce udzielić wywiadu i leci do Moskwy

We wtorek około godziny 14 nadeszła do Warszawy z Hannoveru sensacyjna radiodepesza, zawiadamiająca o tym, iż słynny zdobywca Atlantyku płk. Charles Lindbergh wystartował z tamtejszego lotniska i leci ku stolicy Polski. Depesza ta nadana została z hannoverskiego portu lotniczego do Polskich Linii Lotniczych „Lot“.

Punktualnie o godzinie 17,45 samolot płk. Lindbergha ukazuje się nad portem lotniczym Okęcie, po czym zatoczywszy szeroką rundę osiada na murawie lotniska.

## NIE CHCĄ SIĘ FOTOGRAFOWAĆ

Płatowiec roluje przed podjazd. Przez szkła kabiny widać pilota i jego towarzyszkę. Jak się okazuje, płk. Lindbergh leci z żoną.

Zsunawszy szybę zdobywca Atlantyku zgrabnie zeskakuje na ziemię, w ślad za nim wysiada również i żona. Zabawnie wyglądają obok siebie: on wysoki i szczupły, ona mała i zgrabna. Pierwsze wrażenie sprawia, jakby miała najwyżej 19 lat.

## Narada na Zamku

Pan Prezydent R.P. przyjął w dniu wczorajszym na Zamku królewskim w obecności Marszałka Śmigłego-Rydzia, preza Rady Ministrów, gen. Sławoj. Składkowskiego i wicepremiera inż. Eugeniusza Kwiatkowskiego, którzy referowali o bieżących pracach Rządu.

## Delegacja lotnictwa Francji z oficjalną wizytą w Niemczech

PARYŻ. Delegacja lotnictwa francuskiego z gen. Vuillemin na czele, która opuściła Lotnisko w Villacoubley wczoraj o godz. 11,08 przed południem, przybyła na lotnisko w Staaken pod Berlinem o godz. 13,30.

Na lotnisku przyjął delegację

Wokół przybyłych gromadziła się momentalnie spora grupa osób, złożona z funkcjonariuszów „Lotu“ oraz kilku przedstawicieli prasy. Państwo Lindbergh, nie zatrzymując się, ani na moment, udają się do kierownictwa ruchu, aby załatwić konieczne formalności, związane z przylotem.

Prośby fotografów również nie zdają się na nic: płk. Lindbergh i jego żona nie pozwalają się zdjąć i ani słyszeć o tym nie chcą.

## KOSTIUM SPORTOWY I SZARE UBRANIE

Ponieważ samolot, którym państwo Lindbergh przybyli do Warszawy, jest limuzynką, pułkownik, jak również i jego żona nie mają na sobie żadnych pałt czy płaszczy. On ubrany jest w zwykłe, szare ubranie, ona w szary kostium i granatową spódniczkę. Na głowach lotnicze hauby i szkapuły.

Wszystkie rzeczy, które zabrali ze sobą — to trzy płócienné, niewielkie worki podróżne, w których mieszczą się niezbędne podczas takiej wycieczki przybory.

Współpracownikowi naszemu udaje się zamienić dosłownie „w przelocie“ kilka słów z „pogromcą Oceanu“. Nie było to bynajmniej łatwe zadanie. Płk. Lindbergh nie chce w ogóle udzielać żadnych wywiadów przedstawicielom prasy. Jest zmęczony i pragnie jak najszybciej wraz z żoną znaleźć się w hotelu.

— Lot z Hannoveru do Warszawy trwał bardzo krótko —

mówi pułkownik — Leciałem tą trasą pierwszy raz.

— Dokąd państwo lećcie dalej?

— Następnym po Warszawie etapem naszego lotu będzie Moskwa. Startuję jutro około godziny 9 rano.

Po załatwieniu formalności w kierownictwie ruchu państwo Lindbergh udają się do Warszawy, do hotelu „Europejskiego“, gdzie zamówiono już dla nich pokoje.

Służba „Lotu“ zabiera pakun

ki, pułkownik wraz z żoną wsiadają do taksówki „Chevrolet“ (Nr. boczny 248), która szybko rusza z miejsca.

## CZARNO - POMARAŃCZOWY DOLNOPLAT

Oglądamy ze wszystkich stron czarno - pomarańczowy aparat płk. Lindbergha. Jest to sportowa maszyna, dolnopłat, z wytwórni angielskiej „Phillips et Povis Aiovract Ltd Reading“, zaopatrzona w 8-mio cylindrowy silnik z metalowym śmigłem „Fairey“. Znaki rejestracyjne

stracyjne maszyny G-AEKW. Na malej, umieszczonej na skrzydle, metalowej tabliczce, wybita data budowy płatowca 14.VI.37 r.

Kabina płatowca mała i nie- zbyt wygodna, jest zasuwana i mieści w sobie dwa fotele dla załogi ustawione jeden za drugim. Na desce rozdzielczej przed pilotem, umieszczone są przyrządy pokładowe, w bocznej kieszeni kabiny widać plik złożonych map.

(Dokończenie na str. 6-iej).

## Wódz Słowaków nie żyje

## Ks. Hlinka zmarł we wtorek wieczorem

PRAGA. Około godz. 22.30 we wtorek otrzymano tu wiadomość o zgonie ks. Hlinki.

Ks. Andrzej Hlinka, mąż stanu i przewodca narodu słowackiego, urodził się dnia 29 września 1864 roku we wsi Czerna, w Słowacji. Pochodził z rodziny chłopskiej. Po ukończeniu gimnazjum i seminarium duchownego na Spiszu, został w roku

1889 wyświęcony na księdza. Wkrótce po tym został proboszczem w Ružomberku, na którym to stanowisku pozostawał do końca życia.

Do czynnej polityki wkracza ks. Hlinka w roku 1896. Wybitna indywidualność, płomien-ny patriotyzm i temperament polityczny ks. Hlinki sprawiły,

że dążył on uparcie i konsekwentnie do jednego głównego celu: do rozwoju odrębności narodu Słowaków.

W ciągu przeszło 40-letniej działalności społecznej i politycznej zyskał sobie ks. Hlinka jako mąż stanu ogólne uznanie narodu słowackiego i wysunął się na czoło polityków słowackich.

## Ultimatum rządu sowieckiego skierowane do marszałka Czang-Kai-Szeka

TOKIO. Korespondent dziennika tokijskiego „Nishi-Nishi Szimbun“ w Hongkongu donosi, jakoby ambasador sowiecki Orelski, który w dniu 14 sierpnia przybył samolotem do Hankou z Moskwy, skąd wystartował już po zawarciu rozejmu sowiecko - japońskiego, przedstawił marszałkowi Czang-Kai-Szekowi szereg żądań utrzymanych w formie rzekomo ultimatywnej.

Na zasadzie informacji danej korespondenta, rząd sowiecki wysunął następujące żądania.

1) Zmobilizowanie wojsk komunistycznych chińskich celem obrony Hankou.

2) Udzielenie sowieckiemu doradcy wojskowemu decydującego głosu w kierownictwie

strategicznym operacji wojennych.

3) Utrzymanie za wszelką cenę Hankou.

4) Równomierny udział generałów komunistycznych i generałów armii centralnej w radzie wojennej w Hankau.

5) Zlikwidowanie piastowania przez marszałka Czang-Kai-Szeka dyktatury nie tylko w

sprawach wojskowych, lecz i w innych dziedzinach.

Korespondent „Nishi-Nishi Szimbun“ dodaje, że rząd sowiecki przyrzekł daleko idącą pomoc marszałkowi Czang-Kai-Szekowi na wypadek uwzględnienia całokształtu żądań sowieckich, w przeciwnym bowiem razie cofnięta zostanie wszelka pomoc.

## Czerwony car w roli cenzora

## Napięcie sytuacji wewnętrznej w Sowietach

MOSKWA. Od kilku dni w dziedzinie prasowej zauważyć można w stolicy sowieckiej dziwne zjawisko. Naczelne organy rządu sowieckiego i wszechwład-nej partii komunistycznej

„Prawda“ i „Izwestia“ oraz inne dzienniki, ukazują się ustawicznie z kilkugodzinnym opóźnieniem.

W kołach dobrze poinformowanych okoliczność tę tłumaczą zaostrzeniem cenzury wszystkich dzienników sowieckich. — Zwłaszcza dział depesz zagranicznych podlega tak dokładnej cenzurze, że w niektórych wypadkach treść tych depesz uzgadniana jest z osobistym sekretariatem Stalina, co wymaga dłuższego czasu i powoduje opóźnienie gazet.

Poza tym wszystkie przemówienia wygłaszane na drugiej sesji rady najwyższej również są dokładnie cenzurowane. Fakty te świadczą o nieustającym napięciu wewnętrznym Z.S.R. i o ogólnej wzajemnej nieufności.

## Zamordowali 26 robotników podczas napadu na pociąg

MEXICO CITY. Na linii kolejowej Chapparo w stanie Michoacan uzbrojona banda napadła na pociąg specjalny wiozący robotników.

Napastnicy zamordowali 26

robotników, udających się do pracy, pozostałych puścili.

Jak przypuszczają, bandyci zostali naśłani przez konkurencyjny syndykat.

## Zepchnął konduktora pod koła tramwaju

Na linii tramwajów podmiejskich Łódź — Zgierz jadący bez biletu na stopniach wagonu pasażer zepchnął z dojeżdżającego do Helenówki w pełnym biegu tramwaju kondukto-

ra Feliksa Czapinskiego. Czapański spadł na głowę, odnosząc ciężkie obrażenia czaszki i organów wewnętrznych.

Sprawca mimo pościgu przechodził zbiegł.

## Po rozstrzelaniu grupy powstańców wynikł poważny zatarg w Barcelonie

LONDYN. Dzienniki angielskie podają w formie sensacji, że w łonie t.zw. komitetu barcelońskiego wynikły bardzo poważne tarcia.

Powodem tego napięcia są różnice zdań, które się wywiązały pomiędzy poszczególnymi członkami komitetu w związku z rozstrzelaniem większej grupy jeńców powstańczych.

Dzienniki angielskie zaznaczają poza tym, że w najbliższym czasie dojdzie do właściwego umiarkowanego kierunku so-

cialistów, przy czym jako przyszły przewodniczący komitetu barcelońskiego wymieniany jest Besteiro.

Wiadomość powyższa zdaje się potwierdzać, gdyż agencja Havas'a w Paryżu ze swej strony donosi o ustąpieniu komitetu barcelońskiego z premierem Negrinem na czele.

LONDYN. W ostatniej chwili donoszą z Barcelony, że gabinet premiera Negrina podał się do dymisji.



# Krwawy plon rozruchów palestyńskich

240 zabitych i 580 rannych Arabów w ciągu ostatniego miesiąca

KAIR. Z Jerozolimy donoszą: wobec opublikowania przez prasę europejską danych o stratach w ludziach za ubiegły miesiąc w Palestynie, tajna naczelna rada Arabska prostuje te wiadomości w części, dotyczące Arabów i Anglików.

Zabitych i zmarłych od ran Arabów było nie 148, a 240, w tym są skazani na śmierć przez

władzę mandatową oraz zdrajcy, zabici z wytoków rady. Rannych nie było 256, a 580.

Rozbieżności te tłumaczyć można tym, że liczby urzędowe nie uwzględniają, bo nie mogą, rannych i zabitych, których powstają unosić ze sobą, jak nie uwzględniają również ofiar karanych eksjedyjacji oraz sądów niołych.

Co do strat ze strony angielskiej, a więc policji i wojska bez względu na narodowość, Arabowie obliczają je na przeszło 60 — tych, których dosięgły kule lub bomby bojowców.

Naczelna rada, nie mając wyczerpujących danych, podaje liczby pomniejszone do setnych dziesiątków.

## Straszliwa nawałnica nad Wsch. Małopolską

Przerwanie komunikacji kolejowej na linii Lwów-Kraków

Straszliwa nawałnica rozszała się nad Wschodnią Małopolską. Wskutek gwałtownej ulew momentalnie wezbrały wszystkie rzeki, co w następstwie spowodowało katastrofalne skutki.

Wzburzone fale zagroziły poważnie mostowi na rzece, pod Łańcutem, co pociągnęło za sobą przerwanie komunikacji na linii Lwów — Kraków. Naskutek tego wydarzenia pociągi kierowane były przez Dębice i

Rozwadow do Przemyśla.

Najstraszliwsza nawałnica rozszała się nad Rzeszowem. Wskutek długotrwałej ulew wezbrały momentalnie wszystkie rzeki, co pociągnęło za sobą podniesienie się stanu wody w rzekach. Wezbrane fale Wisłoki podmyły most kolejowy na rzece Wisłoce. Rozszalała woda zniosła całkowicie poza tym most, znajdujący się pomiędzy Rogoźnem i Łańcutem. Szyny kolejowe przebiegające

przez ten most, zawisły dosłownie w powietrzu.

Szczęśliwym zbiegiem okoliczności wypadek ten nie pociągnął za sobą żadnych katastrofalnych skutków. Wszystkie pociągi, przebiegające przez tę trasę, kierowane są obecnie okrężną drogą przez Rozwadow i Dębice względnie Jasło, Chyrow i Nowy Zagórz.

W Rzeszowie niebywała ulewa zmieniła momentalnie wszystkie rzeczki i strumienie w rwące potoki. Wezbrane fale spowodowały momentalnie zahamowanie wszelkiego ruchu na ulicach miasta i w pobliskich wioskach. Straty spowodowane nawałnicą są bardzo wielkie.



Z okazji t. zw. „Dni Górskich“, zorganizowanych staraniem Związku Ziemi Górskich, odbył się w Nowym Sączu wielki zjazd górski. Na naszym zdjęciu: prezes Związku Ziemi Górskich gen. Kasprzycki podczas przemarszu górskich grup regionalnych.

## Gwałtowne ataki Japończyków na pozycje chińskie

HANKOU. Jak donosi chiński komunikat, Japończycy po wysadzeniu na południu brzegu Jang-Tse nowych posiłków na zachód od m. Kukiang, rozpoczęli gwałtowne ataki na pozycje chińskie. Niektóre wzgórza, mające strategiczne znaczenie w tym rejonie, przechodziły kilkakrotnie z rąk do rąk, aż wreszcie pozostały w posiadaniu Japończyków.

Jednocześnie Japończycy usiłują posunąć się naprzód ze strony Kulina, położonego na

brzegu jeziora Pojan, na południe od Kiu-Kiang.

Na północnym brzegu Jang-Tse operacje mają przebieg bardziej zadawalający dla Chińczyków. Przechodzą oni do stałych natarć w kierunku Susung, również Huanmei otoczono już z zachodu i od południa.

Dowództwo japońskie broni dróg, łączących Susung z Taihu, w którym znajdują się sztaby japońskie, wysyłając na patrolowanie silne kolumny wojsk, liczące do 1.000 bagnietów każda.

## Trzech zuchwałych bandytów dokonało napadu na sklep

Wczoraj o godz. 12-ej dokonano śmiałego napadu rabunkowego na skład win i wódek, mieszczący się w domu nr. 41 przy ul. Zamenhofs w Warszawie.

W sklepie znajdowała się chwilowo sama właścicielka sklepu Chaja Rozenrot. Sklep obserwowali rabusie. Gdy właścicielka obliczała pieniądze w szufladzie, znajdującej się w ladzie sklepowej, wszedł do sklepu młody mężczyzna i zażądał pół butelki wódki. Rozenrotowa odeszła od szuflady, uprzednio jednak zamykając ją na klucz, i podeszła do półki by zdjąć żądany towar. W tym momencie została uderzona jakimś twardym przedmiotem w tył głowy. Kobieta mimo silnego bólu nie straciła przytomności. Do sklepu wbiegło jeszcze dwóch młodych mężczyzn.

Rozenrotowa orientując się, że na sklep jej dokonano napadu wszczęła alarm. Jeden z bandytów usiłował włożyć jej w usta szmatę, jednak krzyki usłyszeli przechodnie i poczęli za-

glądać do sklepu. Bandyci widząc, że rabunek się nie udał, rzucili swą ofiarę na pół przytomną za ladę i ratowali się ucieczką.

Za uciekającymi bandytami pogonili przechodnie i policjant, który jednego z bandytów zdołał ująć. Aresztowany podał się za 18-letniego Jana Jezierskiego, zam. przy ul. Wolskiej. Towarzysze jego zdołali zbiec.

Aresztowanego przeprowadzono do Urzędu Śledczego. Tam wzięty w krzyżowy ogień pytań podał nazwiska współtowarzyszy. Dziś nad ranem aresztowano dwóch pozostałych rabusiów. Aresztowani do rabunku nie przyznają się. Urząd Śledczy prowadzi dochodzenie celem udowodnienia aresztowanemu współudziału w napadzie. Rozenrotowa przebywa na kuracji w domu.

## Rekonstrukcja gabinetu Negrina

Do rządu weszli dwaj ministrowie socjalistyczni

BARCELONA. Rekonstrukcja gabinetu premiera Negrina objęła tylko dwie teki, ustąpili bowiem jedynie minister pracy Ayguade i minister bez teki, Brujo.

Nowym ministrem pracy zo-

stał Moix Negas, należący do zjednoczonej partii socjalistycznej Katalonii. Nowy minister bez teki Thomas Bilbao Hospitalet należy do hiszpańskiej partii socjalistycznej.

## „Seis Pistolas“, największy bandyta ostatnich czasów ukrywa się w Meksyku

MEKSYK. Na pograniczu Meksyku i Stanów Zjednoczonych (Nowy Meksyk) toczy się ciekawe dochodzenie, mające ustalić, czy prawdą jest, że na terytorium republiki żyje w ukryciu największy bandyta ostatnich czasów, zwany „Billy the Kid“ lub inaczej „Seis Pistolas“.

Według mniemania ogólnego, „Billy the Kid“ został zastrzelony w r. 1881, po dokonaniu ponad 500 napadów i około 20 zabójstw. Obecnie jednak rozszła się pogłoska, że bandyta zdołał uciec do Meksyku, gdzie żyje dotąd we własnej posiadłości w stanie Sonora.

**ŻADAMY KOLONII!**

## Strajk robotników portowych grozi portom francuskim Morza Śródziemnego

PARYŻ. W związku z konfliktem marsylskich robotników portowych z pracodawcami stwierdza dzisiejszy „Matin“ że nie wiadomo jeszcze jakie stanowisko zajmie syndykat robotników portowych wobec orzeczenia arbitra.

Przewódca syndykatu oświadczył mianem, że strajkujący nie przywiązują żadnej wagi do orzeczenia arbitra i że zdecydowani są prowadzić w dalszym ciągu akcję strajkową.

Natomiast jeżeli komisja arbitrażowa spełni swoje zamiary, podejmą oni przeprowadzenie akcji solidarnej we wszystkich portach zachodniej części Morza Śródziemnego.

Jeżeli strajk ten istotnie się szerzy to — zdaniem „Matina“ — może się to niebezpiecznie odbić na całoci handlu francuskiego, a niebezpieczeństwo to usunięte być może jedynie dzięki energicznej akcji rządu.

## 5 lat potrwa wojna

japońsko-chińska - oświadcza niemiecki gen. Falkenhausen

General Falkenhausen, były wojskowy doradca marszałka Czang-Kai-Szeka, który niedawno wrócił do Berlina, w wywiadzie udzielonym prasie, wyłożył swój punkt widzenia na sprawę dalszego rozwoju wypadków wojennych na Dalekim Wschodzie. Zdaniem generała, doskonale znającego warunki na Dalekim Wschodzie, Chiny nie mogą być pokonane przez je dno mocarstwo, a szczególnie takie, jak Japonia, która jest ograniczona w środkach i możliwościach.

Jeśli japońscy mężowie stanu uroczystie zapewnili że Japonia może prowadzić wojnę przez 20 lat, to Chiny są zdolne prowadzić wojnę obronną w ciągu 50 lat.

W rzeczywistości jednak Ja-

ponia sądziła, że da sobie radę z Chinami w ciągu 5 miesięcy. Nie tylko opinia publiczna, ale nawet japońskie koła wojenne były wprowadzone w błąd mylnymi informacjami o stanie wojennych, materialnych i moralnych sił Chin. W każdym razie, zdaniem generała niemieckiego, czas jest najgroźniejszym wrogiem Japonii, która w końcu musi doznać sromotnej klęski.

Ben Falkenhausen zakończył swój wywiad oświadczeniem, że wojna Japońsko — Chińska potrwa co najmniej 5 lat, a po upływie tego czasu Japonia będzie tak osłabiona, że będzie musiała wycofać się na swoje wyspy, pozwalając Chińczykom zająć z powrotem zdobyte przez nią terytoria.



Fragment z defilady oddziałów młodzieży wiejskiej Związku Młodej Polski przed Naczelnym Wodzem.



# Kłeska głodu w rządowej Hiszpanii

przybiera coraz większe rozmiary

Daje się nawet odczuwać brak jarzyn i owoców

PARYŻ. Dzisiejszy ranny „Matin” donosi z granicy francusko-hiszpańskiej o olbrzymich rozmiarach jakie przybiera kłeska głodu w rządowej Hiszpanii.

Podróżnicy przybywający z terytorium rządowej Hiszpanii opowiadają, że jeśli położenie gospodarcze w Katalonii nie jest nadzwyczajne, to w Walencji i okolicy jest wręcz katastroficzne. Od dawna nie można dostać w Walencji ani świeżych jarzyn, ani owoców. Nawet po miastach, których przed niedawnym czasem była dostateczna ilość, nie można znaleźć zupełnie.

Uboższe zbiory jarzyn wysyłane są do Madrytu, gdzie ludność odżywia się suszonymi jarzynami. Nawet aprowizacja armii stała się fatalną. Żołnierze rządowych wojsk opowiadają, że otrzymywane porcje są coraz mniejsze.

Daje się odczuwać brak młekska a i konserwy sowieckie porcje chleba. nierze skarżą się na szczupłość

Wielu żołnierzy przechodzi na stronę przeciwną ze względu na dotkliwy głód.

„Nikt nie ma prawa dokonywać zbrojnych najazdów”

## Apel St. Zjednoczonych do świata

WASZYNGTON. Sekretarz stanu Hull wygłosił w wtorek przemówienie, transmitowane przez radio, w którym zwrócił się z ponownym apelem do świata, aby przy regulowaniu stosunków międzynarodowych stosowane były uprządkowane reguły.

Handel międzynarodowy — mówił Hull — może rozwijać się jedynie, gdy przywrócony zostanie spokój, i gdy powstałe spory będą załatwiane drogą procedury pokojowej, a nie sprawiedliwości zostaną usunięte bez namietności. Nikt nie może mieć prawa grożenia użyciem siły. Nikt nie powinien pozwalać sobie na mieszanie się do spraw wewnętrznych innych państw, albo dokonywać zbrojnych najazdów.

Stany Zjednoczone nie mogłyby pozostać nadal obojętnym widzem sprzecznych z prawem tendencji, usiłujących zakłócić życie międzynarodowe i zlekceważyć zobowiązania w dziedzinie finansowej. Dobro-

byt Stanów Zjednoczonych byłby zagrożony, gdyby w innych krajach panowało ubóstwo, głód i rozkład. Stany Zjednoczone powitałyby pokojową współpracę z innymi narodami dla przywrócenia pokoju.

## Plan rozwiązania

czechosłowackiego problemu narodowościowego został opracowany przez lorda Runcimana

Według doniesień „Daily Express” z Pragi, prace misji lorda Runcimana posunęły się tak dalece naprzód, że lord Runciman znajduje się w możliwości opracowania planu rozwiązania czechosłowackiego problemu narodowościowego.

Według wspomnianego pisma lord Runciman wystąpił ze

swaim planem, który nazywa „orzeczeniem arbitrażowym” w tym momencie w którym bezpośrednie pertraktacje pomiędzy partią Niemców sudeckich rządem Czechosłowackim okazały się beznadziejne.

W angielskich kołach rządowych — stwierdza dalej „Daily Express” — panuje w dalszym ciągu optymizm aczkolwiek zdają sobie sprawę, że rozwiązanie problemu narodowościowego w Czechosłowacji na podstawie propozycji lorda Runcimana na spotkanie prawdopodobnie jeszcze na trudne momenty.

## Zamach na pociąg w Meksyku

26 robotników postradało życie

MEKSYK. Władze prowadzą energiczne śledztwo w sprawie zamachu na pociąg, wiozący robotników w stanie Michoacan. Ofiarą tego zamachu padło 26 robotników. Na poszukiwanie bandy, która dokonała zamachu, wysłano z różnych stron oddziały wojsk związkowych.

Przewódca bandy, niejaki Flores, posiadał listę swych przyrzeczonych ofiar. Po zamordowaniu strzałami rewolwerowymi robotników, bandyci okaleczyli jeszcze zwłoki sztyletami, niektórym kolejarzom darowano

życie, wyrwano im jednak języki.

## Wyjechał zarażony wścieklizną

Policja szuka telefonicznie ukąszonego przez psa

PARYŻ. Władze bezpieczeństwa przy pomocy własnych środków, jak również za pośrednictwem prasy szukają po całej Francji niejakiego Messager, mieszkańca Paryża, który przed kilku dniami wyjechał na wakacje, nie wiedząc, że grozi mu okropna choroba, a nawet śmierć.

Messager bowiem przed kilkoma dniami w czasie pobytu na prowincji został ukąszony przez psa. Po opatrunku u miejscowego lekarza, udał się do Paryża, w międzyczasie zaś władze miej-

scowe schwytały psa, u którego stwierdzono wściekliznę.

Telefonicznie zawiadomiono policję paryską, aby Messager natychmiast zgłosił się do Instytutu Pasteura i poddał się szczepieniu przeciw wściekliznie. Messager opuścił w tym czasie

Paryż, udając się na wakacje i nie zostawiając nikomu swego adresu.

Dzienniki paryskie publikują na pierwszych stronach ogłoszenia, wzywające p. Messagera do jak najszybszego stawienia się do szpitala ochronnego.

## Sześć osób zatruto się szynką

1 zmarła, a 5 walczy ze śmiercią

W Szywnaldzie pod Grudzią dzem 6 osób zatruto się po spożyciu szynki po pracy żniwarskiej u rolnika Heinricha.

Po posiłku wszyscy robotnicy i sam Heinrich zachorowali. Lekarz stwierdził zatrucie mięsem i zarządził natychmiastowe

przewiezienie chorych do szpitala.

Jeden z zatrutych Józef Duszniak, mimo starannych zabiegów lekarskich, zmarł. Pięciu pozostałych, Heinrich i robotnicy Piotr Jodłowski, Jakub Własiuk, Andrzej Broszko i Jan Podgórski walczą ze śmiercią.

## Rewolwerem, szablą i drągiem

walczono w Starej Miłośnie

Wczoraj w godzinach popołudniowych na tle porachunków sąsiedzkich powstała bójka pomiędzy mieszkańcami Starej Miłośni, Józefem Wilkoszewskim, lat 27, Józefem Sędziolą, lat 29 i Pawłem Putkowskim.

W bójce posilkowano się rewolwerem, szablą i drągiem. W

wyniku krwawego zajścia, Wilkoszewski został postrzelony w brzuch i rękę, Sędziol uległ poranieniu szablą, zaś Putkowski obrażeniom głowy. Wilkoszewskiego i Sędziolę przewieziono do szpitala Dzieciątka Jezus w Warszawie, Putkowskiego, sprawę krwawej masakry zatrzymała policja.

## Pod podwójnym dnem

przewozili nieodłone towary

Funkcjonariusze łódzkiego komisariatu straży ogniowej zastrzykali na peryferiach miasta samochód ciężarowy z ładunkiem drobiu i jaj. Po usunięciu klatek z żywym ptactwem i skrzyń z jajami pod cienkim, prowizorycznym dnem, utworzonym z luźno ułożonych desek, znaleziono paczki z sacharyną, kamienie do zapalniczek

i scyzoryki, wszystko pochodzące z przemytu.

Kierowca samochodu, którym okazał się niejakie Dykman z Przedborza, oświadczył, że nie ma w ogóle pojęcia, kto zainstalował w samochodzie podwójne dno i umieścił pod nim paczki z przemycanymi artykułami. Kierowcę zatrzymano. Nadawców niezwykle przesłki poszukują władze.

## Pot znikł!!!

Puder SUDORYN



## RADIO

WARSZAWA I (Raszyń)

CZWARTEK DNIA 18. VIII. 1938 r.  
6.15 „Kiedy ranne” 6.20 Muzyka (płyty). 6.45 Gimnastyka. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Koncert poranny. 8.00 — 11.57 Przerwa. 11.57 Sygnał czasu. 12.05 Audycja południowa. 13.00 — 15.15 Przerwa. 15.15 „Moje wakacje” — powieść. 15.30 Skrzynka ogólna. 15.45 Wiadomości gospodarcze. 16.00 Oktet (z harfą). 16.45 Pogadanka Konkursowa. 16.50 Spółdzielnie rybackie — pogadanka. 17.00 Muzyka taneczna. 18.00 „U rzymskiego lekarza” — felieton. 18.10 Koncert w wyk. Chóru. 18.30 Oryginalny Teatr Wyobraźni. 19.00 Utwory fortepianowe. 19.20 Pogadanka aktualna. 19.30 Z krajów Południa. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 Audycja dla wsi. 21.10 „Mozaika muzyczna” 21.50 Wiadomości sportowe. 22.00 Muzyka kameralna. 22.55 Przegląd prasy. 23.00 — 23.15 Ostatnie wiadomości.

WARSZAWA II (Mokotów)

13.00 Koncert rozrywkowy (płyty). 14.00 Parę informacji. 14.05 Program na jutro. 14.10 Koncert solistów. 15.00 Wiadomości sportowe. 15.05 Zespół muzyczny. 16.00 — 17.00 Przerwa. 17.10 Jak spędzić święto? 17.10 Pogadanka społeczna. 17.15 Europejskie i amerykańskie Orkiestry symfoniczne. 18.15 Muzyka lekka i taneczna (płyty). 19.00 — 22.00 Przerwa. 22.00 „Jedziec nocny” — wiecz. 22.15 Muzyka lekka i taneczna. 22.50 — 23.55

## UPAŁY!

Nie martw się

i stosuj

„DINOL”

Sukienka Ci się zniszczyła pod pachami

Ręce masz wilgotne? Nogi Ci się pocą?

— płyn przy poceniu pach

— proszek przy poceniu nóg

## Strajk okupacyjny kopalni trwa

Żony i matki górników urządziły demonstracje

W dniu wczorajszym minął 7-my dzień od chwili wybuchu strajku okupacyjnego na terenie kopalni „Walenty i Wawel” w Rudzie Śląskiej.

Na razie nie zanosi się na zakończenie strajku. Właściciele kopalni Rudzkie Gwarectwo Węglowe nie chce wszcząć pertraktacji z załogą przed zakończeniem strajku okupacyjnego.

Strajkujący górnicy spędzają czas na słuchaniu radia, czyta-

niu gazet i t. p.

W dniu wczorajszym doszło po raz pierwszy do zaburzeń na terenie kopalni. Mianowicie żony i matki strajkujących urządziły demonstrację, w czasie której usiłowały pobić kierownika kopalni inż. Madejskiego.

Kiedy zjawiła się wezwana policja demonstrujące kobiety zaintonowały hymn narodowy. Stropiona policja wysłuchała

hymnu w postawie na baczność.

Ostatnio zanotowano na terenie kopalni kilka wypadków z chorowan wśród strajkujących. Atmosfera na kopalni, objętej strajkiem, staje się z godziny na godzinę coraz bardziej naprężona, a strajkujący grożą rozpoczęciem głodówki, o ile wysłane przez nich delegacje do władz wróci bez pomysłnych wiadomości



**Zygmunt Czarski**

# SERCE NA ROZDROŻU

**Władka namawia Helene, by poszła za jej radą — Helena w swej naiwności zgadza się — Wkracza nieświadomie na bardzo śliską drogę — Nowe machinacje Ladreckiego — Ma do spółki ze starym księciem szantażować... Gustawa...**

Władka nagle zerwała się. Błagała:

— Uciekajmy, uciekajmy stąd!... Lada chwila Ladrecki może tu przyjść... To byłoby okropne. Wybuchnąłby skandal... całe życie będzie pani miała złamanie!...

Podbiegła do dziecka, chwyciła je w ramiona, wołając z uniesieniem, które coraz bardziej oszalało Helene:

— Uciekajmy prędko!... Gdy pani już będzie w bezpiecznym schronieniu, gdy będę miała pewność, że Ladrecki już nie zdoła odnaleźć pani, wówczas już ja zajmę się przeniesieniem rzeczy pani i uprzedzę „Janinę”, że pani musi opuścić posadę u niej...

Władka zachowywała się jak by się jej paliło pod nogami...

Więc nagle decyzją Helena postanowiła usłuchać rad Władki...

Myślała sobie:

— Może ona i kłamie, ale przecież to kłamstwo musi szybko wyjść na jaw. Jeżeli mi pokaże listy Ladreckiego, będę od razu wiedziała, kto z nich kłamie...

I tak jeszcze rozumowała w swej naiwności:

— Jeżeli, przeciwnie, będę miała jakiegokolwiek wątpliwości... jeżeli nie będę najzupełniej przekonana, że ona jest rzeczywiście jego ofiarą, po prostu udam się do Ladreckiego i powiem mu, co się stało... W razie czego dam nawet znać policji.

Niestety, wciągnięta w straszliwe tryby zbrodniczej maszyny, biedna Helena, czując narzeczona Bohdana, nie zdawała sobie zupełnie sprawy z tego, że jest w tej chwili na śliskich manowcach, które ją strąca na brzeg bezdennej przepaści, a może i zepchną z jej skraju...

Jeszcze Władka nie wyszła od Heleny, wplątując ją w sieć zasadzek, gdy Ladrecki u siebie nerwowo palił papierosy, z trudem powstrzymując się od coraz bardziej opanowującej go wściekłości. Myślał sobie:

— Niedobrze jest. Wszystko się psuje. Władka jest wściekła. Bohdan wykaraskał się z prócy. O, trzeba będzie teraz postępować bardzo ostrożnie!...

Tysiące myśli wirowało mu w mózgu, i to bynajmniej nie wesołych. Stawał się coraz bardziej ponury. Powtórzył sobie:

— Wszystko się psuje. Łatwo jest kpić sobie z niebezpieczeństwa przed Władką, ale z Bohdanem to wcale nie będzie łatwa sprawa. Tak czy inaczej ze stożem teraz wylecę, to już pewne. Lepiej, bym się tam teraz w ogóle więcej nie pokazywał.

Gasił jeden opalek papierosa za drugim, a myśli wybuchały jedna za drugą.

Tak, tak... ani nawet marzyć więcej o powrocie

do stoczni gdyńskiej... Kto wie, czy nawet tu, w Warszawie, nie grozi mu już poważne niebezpieczeństwo? Rozumował wszakże:

— Hm, hm... może grozi, a może i nie... Tak czy inaczej wolno mi przypuszczać, że jednak Bohdan nie może dać znać policji o mnie. Myślę nawet, że w razie czego mógłbym w bardzo delikatny sposób w ogóle go unieszkodliwić, ponieważ mam papierek, w którym Bohdan przyznaje się do popełnienia samobójstwa... ale, niestety, to wszystko jest jeszcze raczej mgliste.

Teraz wreszcie przestał palić papierosy i jeszcze tylko przechadzał się nerwowo tam i z powrotem...

O, tak, sprawa się skomplikowała i to poważnie.

Może był nawet dość nieostrożny, tak otwarcie wypowiadając wobec Władki, co o niej myśli. Mówił sobie:

— Ale bo to wiadomo, co kobieta naprawdę myśli. Słowa najczęściej jej służą raczej do ukrywania swych myśli. I zemsta ich bywa przeważnie bardzo, ale to bardzo groźna. Trzeba się więc mieć na baczności.

Chciał przedsięwziąć pewne nowe kroki, zarazem wszakże tak myślał:

— A może mam się pogodzić z Władką? Może to nie byłoby jednak takie złe? Tak, ale tego jeszcze mało. Przede wszystkim muszę się tak zabezpieczyć, by w razie czego można było zwinąć chorągiewkę i wiać, gdzie pieprz rośnie...

I dodał z uśmiechem:

— Muszę teraz wygrać moje atuty. Jestem przekonany, że Bohdan jeszcze nie był u swego stryja. Muszę z tego skorzystać.

Tylko Ladrecki mógł się zdobyć na tak bezczelny tupet. Ośmielił się iść do starego księcia, uzyskać posłuchanie u niego i tak rzecz postawić:

— Sprowadza mnie do księcia szczerą sympatią do pańskich poglądów politycznych. Chciałbym w tej dziedzinie księciu dopomóc i służyć nie jedną cenną wskazówką.

I dodał z wolna ku zdumieniu swego rozmówcy:

— Książę posiada, zapewne... pewien budżet... propagandowy... O, proszę nie przypuszczać, że jest mi potrzebny dla moich celów... Książę sam nim rozporządzi...

Gdy doszło do rozmowy na tematy pieniężne, książę już się nieco zjeżył, ponieważ jednak ta sprawa leżała mu na sercu, więc słuchał uważnie dalej.

Ladrecki mówił zaś:

— Pragnąłbym księcia uprzedzić, że stronnictwa nam wrogie chcą użyć w walce wyborczej wszelkich możliwych środków. Ponieważ książę jest, o ile się

nie mylę, zwolennik ład i porządku, w ogóle zasad zachowawczych...

— Ależ bezwarunkowo — potwierdził książę, któremu to pochlebilo.

— Więc na złość pańscy przeciwnicy polityczni rozpuszczają wieści, że pan paktuje po cichu z... mofiołochem... z... holotą i że stamtąd czerpie pan środki do swej kampanii wyborczej... że pochodzą one z zajęć, niegodnych wielkiego arystokraty, lecz raczej... marnego sklepikarza...

— Jak pan śmie? — krzyknął książę.

Bynajmniej tym nie stropiony Ladrecki rzekł:

— Bynajmniej nie chciałbym księcia obrażać. Pragnę tylko z życzliwości powtórzyć, co mówią na mieście, by książę to przynajmniej wiedział... Mówią więc, że bratanek księcia Gustaw książę Kotwicz-Dalski jest pod nazwiskiem Józefa Pawulskiego spółnikiem niejakiego Teodora Thucha, właściciela sklepu kolonialnego p. f.: „Teodor Thuch i spółka”.

Widząc, że książę jest tym spiorunowany, dodał już śmiejąc:

— Niestety, to wszystko jest... prawda. Przekonałem się o tym.

Myślał, że tym dobil księcia. Liczył na to, że teraz książę synnie groszem, by z pomocą Ladreckiego zatrzeć te wieści, ogłaszając wszędzie zaprzeczenia.

Ale pomylił się gorzko.

Książę natychmiast bowiem zapanował nad sobą i z uśmiechem odparował:

— Myli się pan, sympatyczny młodzieńcze. Mój bratanek jest rzeczywiście współnikiem tego sklepu. To mi ubliża, ale to nie jest najgorsze z tego wszystkiego. Największy ból, to że nie daje mi właśnie ani grosza na mój fundusz wyborczy... Na tym właśnie dopiero polega cała tragedia... Ho, ho... gdy by mi tylko chciał dać, już byłoby pół biedy, a nawet bardzo dobrze.

I poklepał Ladreckiego po ramieniu, mówiąc:

— Rozumie pan, jakie to przykre. Miec bratanek sklepikarza to hańba dla księcia. Ale nie mogę nawet wykorzystać tej hańby dla szlachetnych celów, by ją tym zmasać to dopiero nieszczęście.

Po czym dodał:

— To też zdecydowałem się zmusić Gustawa do zmiany jego postępowania wobec mnie.

— I myśli książę, że to się uda?

— Owszem, mam pewne na to nadzieje.

Spoglądając Ladreckiemu prosto w oczy, książę oświadczył mu najspokojniej w świecie:

— Gustaw ma sklep. Każdy sklepikarz ciągnie zyski z krwawicy ludu. Gnębi tych, co biorą na kredyt, a potem nie mogą spłacić. Gdybyśmy tak raz i drugi nasłali bojówki, które by mu powybiły szyby, ciekaw jestem, czy Gustaw nie okazałby się bardziej uступliwy wobec tych, co zająca spowodowali, a więc mogliby je również powstrzymać...

Te słowa księcia były dla Ladreckiego szczytem niespodzianki. Wszystkiego by się spodziewał raczej, niż tego. Oniemiał. Nie wiedział już, co powiedzieć...

Ładna historia... Przyszedł tu z zamiarem szantażowania księcia, a teraz książę sam namawia go do szantażowania swego bratanek.

Rozmowa już nie potrwała długo. Ladrecki po zakończeniu jej powiedział sobie z zadowoleniem:

— Dobra nasza! Nowe źródło forsy się odkryło przypadkiem... Oj, ta forsa, ta forsa... Czego człowiek dla niej nie zrobi?

I zabrał się do roboty!...

(Dalszy ciąg jutro).

## WOJNA SZPIEGÓW

**Sensacyjne wspomnienia b. oficera  
wywiadu francuskiego**

26.

I w tej chwili serce mi zamrugało z wielkiego wzruszenia. W małym bowiem wydrążeniu w ścianie, w czymś w rodzaju malej niszy, namacałem jakiś twarde i zimny przedmiot. Nie ulegało dla mnie wątpliwości, że jest to szpyt.

— Teraz już mi nic nie przeszkodzi zdobyć tajemnicę konsula! — pomyślałem zadowolony i starając się przybrać możliwie najobojętniejszą minę, zbliżyłem się z żądanymi nutami do pianina.

Tego wieczoru muzyka nie wierała na mnie żadnego wrażenia. Z niecierpliwością czekałem na tę chwilę, gdy Klara nas pożegna, a Turczynka, jej córka i służba położą się. Wówczas będę miał wolną rękę i będę mógł zabrać się do przepisywania szwfru.

W końcu odetchnąłem z ulgą. Klara podniosła się, pożegnała się z nami i odeszła. Ja również zwróciłem się do drzwi i odpro- wadzałem mnie na

pożegnałem miłe gospodynie i udałem się do mego pokoju. Za raz zgasiłem światło i wyciągnąłem się na łóżku. Leżałem z otwartymi oczyma i przysłuchiwałem się temu, co się dzieje w mieszkaniu. W końcu zaległa cisza. Przez pewien czas jeszcze uważnie wsłuchiwałem się w ciszę i dopiero, gdy stwierdziłem, że nie ma już jej żaden szmer, że wszyscy śpią, uzbroiłem się w ślepą latarkę, wysłiznąłem się z mego pokoju i zakradłem się do pokoju muzycznego. Znalazłem się tam, wyciągnąłem szpyt ze skrytki, zaszyłem się w kącie i zacząłem przepisywać cenną książkę.

Powtarzało się to kolejno przez kilka nocy i w ciągu tygodnia przepisałem całą książkę. Oświadczyłem wówczas panu Frangopoulus, że załatwiłem wszystkie swoje sprawy, że muszę wracać. Serdecznie jej po- dziękowałem za gościnę. Tur- czynka również zwróciła się do drzwi i odpro- wadzałem mnie na

dworzec i prosiły, ażebym je odwiedził, gdy kiedyś będę w tych stronach.

Przyrzekłem im to oczywiście, chociaż wiedziałem, że nie dotrzymam słowa, ponieważ przedzie czy później będzie musiało wyjść na jaw, że wywiozłem z ich domu tajemnicę, która po zwolnieniu Sprzymierzonym niejednokrotnie zaznajomić się z grą nieprzyjaciela i unikać nastawionych przez niego sidła.

### Z MISJĄ ZA LINIAMI NIEPRZYJACIELSKIMI.

Była ciemna noc październikowa. Na niebie nie było księżyca, ani gwiazd, tylko co pewien czas jakiś meteor przecinał gwałtownie ciemności, zakreślał na niebie łuk i opadał na ziemię. Ciemności te napelnione były odległym, przytłumionym dudnieniem, które przypominało uderzenie fal morskich o granitowe skały.

Nagle w tym niewyraźnym szumie rozróżnia się brzęczenie motoru, które coraz bardziej nabiera na sile i w końcu znów się urywa. A po chwili w ciemnościach poruszyły się dwie ledwie widoczne postacie. Jedna z nich rzekła szepem do drugiej:

— A więc do czwartku, sta- ty!

— O szóstej rano, w tym sa- mym miejscu...

— Powodzenia!

— Wracaj cało!

I znów rozlega się brzęczenie motoru, przez kilka chwil słychać je bardzo wyraźnie, staje się jednak coraz słabsze, aż w końcu znika całkowicie...

Czy jest to jakiś koszmarny obraz, halucynacja, sen? Nie! Dudnienie, to huk odległych armat, a meteory, to race. Tam, gdzie widać race, co minuta giną setki ludzi za swą ojczyznę. Jest to wojna, i do tego jeden z jej najcięższych okresów, mia- nowicie rok 1915.

Co to było za brzęczenie mo- toru i kim byli ci ludzie, którzy z sobą rozmawiali szepem zapytają czytelnicy.

Po prostu samolot francuski przewiózł obserwatora za linie niemieckie, a tym obserwa- tem byłem ja.

Przez kilka chwil stałem z zeschniętym gardłem i sercem walącym jak młotem na malej łódce, gdzie zostawił mnie pilot, który z powrotem wzbił się w powietrze i odleciał do swej bazy. Była to jedna z moich pierwszych misji specjalnych i niebezpieczeństwo, jakie mi groziło, przejmowało mnie stras- chem.

Przed trzema godzinami byliśmy jeszcze w małym miasteczku, położonym poza liniami francuskimi. Siedzieliśmy w karczmie przy szklance piwa. Mój towarzysz bił list do

żony, a ja snułem marzenia. Te raz mój towarzysz lotnik znał- dowal się już chyba poza nie- bezpieczeństwem, podczas gdy dla mnie ono dopiero się zaczy- nało.

Myśl ta przypominała mi o sytuacji, w której się znajdowa- łem i szepnąłem do siebie pół- głosem:

— W drogę! Czas mija, a mnie nie wolno tracić ani jed- nej chwili!

Przed odlotem za linie nie- przyjacielskie przestudiowałem na mapie drogę, którą miałem przejść. Miałem iść wzdłuż ma- lego lasku, do którego z dwu- giej strony przylegała rzeczka.

Ale jak tu w takich niepre- zniknionych ciemnościach zorien- tować się, w jaką stronę należy się udać? Czy iść przed siebie, czy zawrócić? Mogłem wpraw- dzie wyciągnąć szkic narysowa- ny na bibuście i zaszyty w pod- szewce marynarki, aby zoriento- wać się w terenie. Musiałbym wówczas zapalić latarkę. A tego wołałem nie robić, ponieważ światło latarki mogłoby zważyć patrol niemiecki.

Staralem się więc przebić wzrokiem ciemności nocy i w końcu udało mi się to na tyle, że stwierdziłem, że przede mną wznosi się ciemniejsza jeszcze, skupiona masa.

(Dalszy ciąg jutro)



# Ks. Hlinka, wódz narodowej Słowacji

## nie doczekał tak upragnionego zwycięstwa

Początek działalności publicznej ks. Hlinki, który zmarł we wtorek, przypadł na czas kiedy nieliczna grupka inteligencji słowackiej znajdowała się pod wpływem orientacji bądź to czesko-filskiej, bądź rusofilskiej, nie znajdując oparcia w masach ludu słowackiego. Katolicy słowaccy ze względów taktycznych współpracowali z węgierskim stronnictwem ludowym, opartym na ideologii katolickiej, a w owych czasach najbardziej dla Słowaków przychylnym. Gdy jednak stronnictwo to w r. 1901 nie chciało się zgodzić na wysunięcie kandydatury ks. Hlinki do parlamentu węgierskiego, widząc w nim zbyt jasnego separatystę i zdecydowanego obrońcę praw narodu słowackiego, ks. Hlinka zerwał zawartą z Węgrami ugodę, w ślad za nim poszedł inny polityk słowacki Skvyczak.

### ODRĘBNE STRONNICTWO

Kilka lat pracy młodego proboszcza w Ruzomberku nad uświadamianiem narodu słowackiego przygotowały grunt do założenia odrębnego stronnictwa słowackiego pod nazwą „Słowackiego Stronnictwa Ludowego”. Był to rok 1905.

Na czele stronnictwa stał ks. Hlinka. On również redaguje organ prasowy stronnictwa „Katolické Noviny”.

O wpływach, jakie w tym początkowym okresie swej działalności, miał ks. Hlinka na szerokie masy ludu słowackiego, świadczy fakt, że dziennik ten miał przeszło 20.000 prenumeratorów.

Działalność polityczna ks. Hlinki wywołuje fale represji ze strony ówczesnego rządu. Po wypadkach w Czernowej w 1906 r., kiedy od kul karabinów żandarmerii węgierskiej zginęło 8 Słowaków, ks. Hlinka został aresztowany, skazany i osadzony w więzieniu w Szegedynie. Z więzienia tego wzywają go kilkakrotnie na nowe procesy. Łącznie przebywa w więzieniu 33 miesiące (od listopada 1907 do lutego 1910 roku w Szegedynie oraz 6 miesięcy w Ruzomberku).

### PRZEKŁAD PISMA ŚWIĘTEGO

W celi więziennej ks. Hlinka dokonał przekładu na język słowacki pisma świętego z myślą wyrugowania będących dotąd w użyciu przekładów czeskich.

Po wyjściu z więzienia ks. Hlinka zostaje powitany entuzjastycznie nie tylko przez parafian, lecz przez cały naród słowacki, który już wówczas widział w nim przyszłego wodza, człowieka, który będzie tworzył historię narodu słowackiego.

Wojna światowa i rządy wojskowe w Słowacji uniemożliwiły na kilka lat całkowitą działalność ks. Hlinki. Punkt ciężkości sprawy słowackiej przesunął się poza granice kraju, odciętego od reszty świata kordonami bagnietów. W Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej zawierano umowy (w Cleveland i Pittsburghu), które miały przynieść wolność uciemiężonemu narodowi słowackiemu.

Nadzieje Słowaków nie zostały jednak spełnione. Czesi uzyskali ich dla swoich celów politycznych, bez myśli spełnienia przyjętych na siebie zobowiązań.

### OLBRZYMI AUTORYTET

Autorytet ks. Hlinki w szerokich warstwach społeczeństwa słowackiego był w tym czasie już tak wielki, że Czesi proponowali mu kierownictwo spraw kościelnych i katolickich na Słowaczynie. Ks. Hlinka propozycję tę odrzucił, nie widząc na tym stanowisku możliwości dopomoczenia swemu narodowi w walce o prawa.

Dnia 19 grudnia 1919 r. ks. Hlinka zwołuje do Żyliny zgromadzenie, na którym powołuje na nowo do życia słowackie stronnictwo ludowe oraz zakłada dziennik „Slovak”. Od tej chwili aż do chwili zgonu ks. Hlinka przewodniczy temu stronnictwu.

Rozpoczyna się okres niestrudzonej pracy ks. Hlinki i nieustannej walki jego w obronie praw religijnych i narodowych narodu słowackiego. W styczniu roku 1919 ks. Hlinka przybywa do Pragi i wygłasza w parlamencie pierwsze swoje przemówienie, domagając się zagwarantowania w umowie paryskiej praw narodu słowackiego.

W Słowacji wpływ jego stale rośnie. Rząd praski pragnąc osłabić jego wpływ, prowokuje szereg zaistniałych, zarzucając mu działalność antypaństwową. Rozpoczyna się okres ostrego prześladowania członków stronnictwa, które nie ustaje do dnia dzisiejszego. Władze ogłaszają na Słowaczynie stan oblężenia, krepują działalność polityczną stronnictwa.

Po zniesieniu w czerwcu roku 1919 stanu oblężenia ks. Hlinka niezłomny na duchu przeciwnością z nową energią rozpoczyna działalność. Jego ostrzeżenia pod adresem rządu i żądanie liberalniejszego kursu nie odnoszą skutku. Ks. Hlinka decyduje się na wyjazd do Paryża, gdzie zasiada kongres pokojowy. Przez Polskę, gdzie w Warszawie ks. Hlinka składa wizytę Marszałkowi Piłsudskiemu, przez Rumunię, Jugosławię, Włochy i Szwajcarię, przybywa ks. Hlinka do Paryża. Tu na czele pięciorosobowej delegacji słowackiej odwiedza delegatów mocarstw, prosi o obronę, składa memorialy.

Na prośbę wpływowych polityków czeskich rząd francuski wydaje ks. Hlinkę nakaz wyjazdu z Francji. Ks. Hlinka wraca do Ruzomberku i zostaje aresztowany 13 października 1919 r. pod zarzutem zdrady stanu. 6 i pół miesięcy przebywa w więzieniu w Mirowie i w Brodku.

Całą Słowaczynę ogarnęło oburzenie. Organizowano manifestacje i strajki szkolne, wysłano delegacje do Pragi. Żywioły ruch narodu słowackiego w obronę ks. Hlinki powstrzymał rząd praski przed wytoczeniem mu przygotowanego już procesu o zdradę stanu.

### CZESI IDĄ NA USTĘPSTWA

Podczas pobytu ks. Hlinki w więzieniu została uchwalona konstytucja czechosłowacka, w której nie było mowy o Słowaczynie, ani też o słowackiej autonomii. Ks. Hlinka rozpoczął walkę na śmierć i życie. Do akcji jego przewleczyli się wkrótce ewangelicy słowaccy. Widząc żywiołowy wzrost autorytetu ks. Hlinki w Słowacji, Czesi poszli na ustępstwa. Ks. Hlinka wysłał do rządu dwóch członków swego stronnictwa.

Niedługo jednak trwała ta współpraca. Przekonaawszy się, że ustępstwa były tylko pozorami i że o współpracy z rządem mowy być nie może, ks. Hlinka odwołał z rządu członków

swego stronnictwa i wystąpił z koalicji rządowej.

Stosunki zaostriły się ostаточно, fala represji, stosowanych wobec Słowaków wzrosła. Przybiera na sile również opór stronnictwa słowackiego. Zwołany w roku 1932 do Trenčanskich Cieplic zjazd młodzieży słowackiej dowiódł, iż olbrzymią większość młodzieży uznaje ks. Hlinkę za swego wodza i chce pracować dla realizacji jego ideałów.

### ZYWIOŁOWE MANIFESTACJE

W roku 1935 ks. Hlinka organizuje w Nitrze uroczystości ku czci 1100 lecia założenia przez ks. Pribiną pierwszego kościoła chrześcijańskiego w Słowacji. Uroczystości nitrzańskie, w których brało udział 100 tys. Słowaków przerodziły się w żywiołową manifestację nacjonalizmu słowackiego.

Na uroczystościach tych rozgorczył tłum manifestantów nie dopuścił do głosu premiera Malpertę, jako przedstawiciela znienawidzonego reżimu. Członkowie rządu manifestacyjnie opuścili zgromadzenie. Zaraz potem nastąpiły represje. Aresztowano setki ludzi. Wszystkie dzienniki uległy konfiskacie, a organ stronnictwa ks. Hlinki „Slovak” został na trzy miesiące zawieszony.

Nadchodził wybór w roku 1935. Ks. Hlinka odnosi wielki sukces. Stronnictwo wykazało, że prześladowania nie zdelały zlamać przywódców, że mają oni za sobą naród. Znowu Czesi zaczęli ubiegać się o względy ks. Hlinki. Znowu zaproponowali mu dwie teki: ks. Hlinka wysuwa swoje postulaty. Rozmowy nie dają wyników.

W maju 1938 r. przybywa na Słowaczynę delegacja Ligi Słowackiej z Ameryki, która pod przewodnictwem dr. Hletko

przywiezła oryginał umowy paryskiej, którego istnienia zaprzeczali Czesi. W dniu 4 czerwca odbywa się w Bratisławie olbrzymi kongres stronnictwa słowackiego. Przeszło 120 tys. Słowaków wznosi okrzyki na cześć ks. Hlinki i wraz z nim przysięga, że nie spocznie dopóki wszystkie żądania Słowaków nie zostaną spełnione. Przemawia również ks. Hlinka, przemawia tak jakby czuł zbliżający się kres swego życia.

— Być może — mówi — przemawiam do was po raz ostatni. Ale po mnie przyjdą inni, młodszy, którzy doprowadzą walkę do zwycięskiego końca.

### OSTATNIE PRZEMÓWIENIE

W tydzień po tym w szeregu gmin słowackich odbyły się wybory do zarządów gminnych, które wykazały, że stronnictwo ks. Hlinki stale przybiera na sile.

Przed tygodniem opuścił Słowację dr. Hletko. Przed wyjazdem pożegnał się z ks. Hlinką i przyrzekł mu, że milion Słowaków amerykańskich, którym przewodniczy, wyteży wszystkie siły, aby pomóc narodowi słowackiemu.

Ks. Hlinka nie doczekał się tak upragnionego zwycięstwa sprawy słowackiej, lecz umierał spokojnie, mając pewność, że kilkudziesięcioletnia praca jego nie poszła na marne.

W Polsce ks. Hlinka bawił po raz ostatni w sierpniu 1937 r. Odwiedził wówczas Krynice, Kraków i Zakopane, wszędzie entuzjastycznie witany przez przedstawicieli społeczeństwa polskiego.

W jesieni roku ubiegłego ks. Hlinka został odznaczony wielką wstęgą orderu „Polonia Restituta”.

## Kalendarz dnia

18  
SIERPNI

### CZWARTEK

Heleny cesarz. Klary Agapita.  
Słowiański: Bolesława.  
Słońca wsch. 4.22 zach. 18.57.  
Księżyc: wsch. 21.39 zach. 12.40.

### KRONIKA HISTORYCZNA:

1535. Zmarł hetm. kor. Konstanty Ostrogski.  
1812. Polacy z Napoleonem pod Smoleńskiem.  
1850. Urodził się cesarz Franciszek Józef I.  
1849. Legion polski walczący w powstaniu na Węgrzech przenosi się do Serbii.

### PRZYSŁOWIA LUDOWE:

Gdy już minął św. Roch,  
Do stodoły zjeżdża groch.

### RADY PRAKTYCZNE:

Korale gdy straca polysk zakopać  
w ziemię na czas dłuższy, lub włożyć  
na 2 godziny w słoną wodę, a później  
wyrzucić.

### CIEKAWY WIADOMOŚCI:

Na całym świecie w ciągu godziny  
wypija się przynajmniej 50 milionów  
filizanek kawy.

## Na małej wokandzie...

## CZUŁE UCHO

### czyli: „Między sąsiadami”

(A. E.) — Pan Kalikst Koliński! — zawołał sędzia.

— Jestem, proszę wysokiej sprawiedliwości.

— Oskarżony jest pan o pobicie rondlem Albina Przepierskiego. Czy przyznaje się pan do winy?

— Pobić to faktycznie rzeczywiście go pobitem, ale co do winy, to się nie przyznaję.

— Jak to?

— No bo zbrodnię za pobić wolno, tak, czy nie, proszę sądu wysokiego?

— Hm...

— Handlarza żywym towarem także samo, o wiele rozumnie nie myli? Złodzieja też również? Znakiem tego i fałszu jest wolno!

— Czy pan Przepierski jest fałszerzem?

— I jeszcze jakim! Takie fałszywe uskutecznia, że aż cholera człowieka bierze!

Ja z Przepierskim, tośmy sąsiedzi o ścianie. Jak ja kichnę...

to on mi na zdrowie mówi. Tak że samo insze dźwięki bez ścianę przechodzą i tem właśnie sposobem o jego fałszowaniu się dowiedziałem.

Stojący akuratnie przy warsztacie, usłyszałem jednego razu, że Przepierski za ścianą tango Rebeke zaiwania.

Nadsluchuję uważnie, a on nie, tylko śpiewa.

Ślucham jeszcze lepiej i nagle — jak nie chwycę za rondel! jak nie wpadnę do Przepierskiego!

— Łachmyto jedna! — krzyknę, zła krwina zalany. — Zamknij ten dziób mi zaraz! Nie wstyd ci tak paskudne tradycyjne pieśni starozakonne fałszować? W ten deseń się piękna Rebeke zaiwania, żeby jej rodzica matka nie poznała?

I nerw nie strzymawszy, szturmem łobuza trzymanem rondlem.

Sąd skazał pana Kaliksta na 5 dni aresztu

## W cztery oczy

### Intymne rozmowy z naszymi Czytelnikami

## Gdy młody mężczyzna kocha

„MALENA” pisze nam:

„Serdecznie współczuję tym mężczyznom, którzy się niszczą na kobietach, nazywając nas podłymi. P. Wacław z Grochowa jest też tego zdania. Zgodzę się z tym, lecz Panie Wacławie, kto nas do tego zmusza, jak nie mężczyzna?”

Ja, mimo, że mam dopiero 22 lata już straciłem chęć do życia i przestałem dbać o mężczyznami, uważając ich już nie za podłych, lecz po prostu nie wartych miłości.

Opiszę teraz moje przeżycie i proszę o wydanie sądu, czy mam rację, czy nie.

Przed paroma laty poznałem chłopca, który tak samo był smarkaczem, jak i ja. Widywaliśmy się jedynie po koleżeńsku. Potem poznałem jego starszego brata. Bywaliśmy więc w trójkę, albo i w dwójkę bez niego, bo jeszcze się uczył.

Poważnych rozmów między nami nie było, bo przecież mając 16 lat, nie mogłem myśleć poważnie, poza tym i ta znajomość miała z mej strony charakter jedynie koleżeński.

I tak upłynął rok, wspólnie spędzony na wycieczkach i spacerach. Wtem poznałem kogoś, który po kilku wspólnie spędzonych wieczorach oświadczył mi się. Odmówiłem mu, ponieważ mi się nie podobał.

Przysięgam, bym mu pozwoliła od czasu do czasu przyjść do mnie. Nie zgodziłam się, nie chciałam, by tracił na próżno pieniądze na kina i zaważał sobie głowy, bo nigdy za niego nie wyjdę.

Mogłam, co prawda, spotykać się z nim, półki upatrzyć sobie innego i potem z nim zerwać, lecz nie chciałam, by miał do mnie później pretensję i żał, więc zerwałam z nim.

Od owego czasu bywałam tylko z koleżankami oraz tymi, z którymi się akurat spotykałam, nie umawiając się specjalnie z żadnym.

Pewnego dnia spotkałam brata tamtego dawnego mego znajomego, który już inaczej ze mną rozmawiał, niż

poprzednio. Powiedział mi, że po roku znacznie spoważniałam i bardziej mu się podobałam.

Odrzekłam, że w niczym nie zamierzam zmieniać charakteru naszej znajomości. Tymczasem jego brat skończył szkołę i znowu bywaliśmy w trójkę. Trwało to prawie pół roku. W końcu przychodził już tylko sam, zapewniając mnie o swej miłości.

Tłumaczyłam mu, że nie ja jedna na świecie, on zaś na to: „Dla mnie ty jedna”. I dodał: „Kiedy byłem jeszcze w szkole, nie mogłem ci za bronić widywać się z innymi, ale dziś zależysz już ode mnie”.

Nie sprzeciwiałam się, ponieważ podobał mi się, więc przychodził prawie codziennie. I raz, kiedy byliśmy sami, odważył się pocałować mnie. Obrzuciłam się. Tłumaczył mi, że przecież i tak będę jego żoną i nazywał mnie swoją „malenką”.

Mijały tygodnie, a miłość jego postępowała się podobno. Kiedy zaś chciał omówić to z moimi rodzicami, prosiłem, by jeszcze poczekał z tym trochę. On zaś obawiał się, bym z nim nie zerwała.

Nie uczyniłam też tego, lecz pogniwałam się o jego kuzynkę, która narobiła plotek. Od owej chwili minęło już parę miesięcy. Przez ten czas nie rozmawiamy ze sobą. W końcu wyjechał na posadę. Pożegnał się ze mną, ale jakież to było pożegnanie?

Dziś nie wierzę, by mnie kochał, bo gdyby kochał, nie uwierzyłby w plotki, bo nie jest babą, lecz mężczyzną.

Więc osądźcie, mężczyźni, czy dobrane ze mną postąpił, zostawiając mnie na łasce losu bez słowa. Och, jaki to podły człowiek!

Sąd Pani wydaje mi się jednak nieco jednostronny. Moim zdaniem, ten młodzieniec nadal Panią kocha, ale nie chce zrobić pierwszego kroku. Może Pani to uczyni? A może kto z naszej Rodziny Czytelniczej zechce zabrać głos w tej sprawie?







# K. RYLSKI Tajemnica Czarnej Damy

SENSACYJNA POWIEŚĆ  
WSPÓŁCZESNA OSNUTANA  
PRAWDZIWYCH ZDARZENIACH

Sławeta przypomniał sobie, jak to z jego polecenia dyrektor wędrowniej trupy zaangażował Monikę.

Powoli rozplywała się ciemność ponurej nocy, po przez wąskie okno kawalerskiego mieszkania wdarły się pierwsze promienie słoneczne.

Hieronim Sławeta nie mógł usnąć: przypominał sobie swoje życie, jedna postać po drugiej ukazywała się przed jego oczyma... Leżał wciąż z otwartymi oczyma i spoglądał przed siebie.

Jak wstęga kinematograficzna, tak przewijały się przed jego oczyma obrazy i wspomnienia tej romantycznej przygody, która miała się tak tragicznie skończyć...

Otóż owego dnia, gdy dyrektor uznał, że Monika jest zdolną artystką godną występowania na scenie — poczuł się Sławeta jak uszczęśliwiony młodzieniec.

Rzecz jasna, z miasteczka wyjechał już w towarzystwie Moniki, która podpisała kontrakt z dyrektorem i stała się zawodową artystką.

Ani dyrektor, ani Sławeta nie zawiedli się na niej: publiczność poznała się na jej grze i widowia była wypełniona...

Nazwisko Moniki wysuwało się powoli naprzód i było drukowane coraz większymi literami, aż wreszcie stała się primadonna wędrowniej trupy. Rzecz jasna, nie obeszło się bez intryg ze strony koleżanek, które zepchnęła na drugi plan.

Sławeta stanął jednak w jej obronie. Dzielnie broił ją przed atakami koleżanek. Kochał ją całym sercem — i chociaż pierwsza jego młodość już minęła, gotów był dla tej nowej miłości poświęcić się i oddać wszystko.

A cóż na to Monika?

W pierwszych czasach, gdy musiała raz po raz zwracać się do Sławety o pomoc, starała się okazać mu jak najwięcej wdzięczności. Po każdym powodzeniu, po udanym przedstawieniu padała w jego ramiona, całowała go i powtarzała:

— Wszystko zawdzięczam tobie, gdyby nie twoja pomoc...

Uśmiechała się przy tym szelmowsko i uwodzieliście.

Sławeta pieścił ją, jak małe dziecko, spoglądał jej prosto w oczy i powtarzał:

— Moja kochana, osiągniesz jeszcze w życiu wiele, bardzo wiele... Świat cały będzie ciebie podziwiał...

— Ach, gdyby twoje słowa miały się ziścić... — powtórzyła marzycielsko i w swej fantazji widziała

już siebie w małym pałacyku, otoczoną służbą, w najprzepiękniejszych toaletach...

— Na pewno osiągniesz wszystko, Moniko, twój talent przełamie wszystkie przeszkody...

— Jakiś ty dobry...

— Ty moja kochana... — objął ją i namiętnie całował jej usta.

Nie wzbraniała się, ale nie odwzajemniała mu się z ową namiętnością, z jaką całują oddane kochanki... Przeciwnie, Sławeta czuł, że jego pieszczoty raczej ją męczą, że pragnie się z nich wyzwolić... I wielka przepaść między jej uczuciami a jej słowami — przeżywała go.

Wierzył jej jednak.

Ani na chwilę nie pomyślał, że jest tak wyrafinowana, że gra nawet z nim, że jest przebiegła, wyliczona w każdym swym ruchu, w każdej pieszczocie. Sądził, że to jest raczej małomiasteczkowa skromność.

Nie dziwił się także, gdy Monika dawała mu zawsze wymijającą odpowiedź, ilekroć proponował jej, by się pobrali.

— Powiedz, Moniko, czemu milczysz? Jeśli nie odpowiadam ci, jako mężczyzna, czemu ukrywasz to?

— Nie, nie o to chodzi...

Rumieniła się przy tym tak niewinnie, że sprawiała wrażenie zazenowanej...

— Czemu więc nie zgadzasz się? Będiesz najszczęśliwszą kobietą pod słońcem...

— Tak, ale... — nie odpowiadała mu prosto.

— Może masz kogoś jeszcze, narzeczonego albo kochanka? — próbował dociec prawdy.

— Nie, nie mam nikogo — odpowiadała Monika

ze spokojnym sumieniem.

— A więc jestem pierwszym mężczyzną na drodze twego życia?

— Tak — naiwnie odpowiadała Monika.

— Czemu więc nie zgadzasz się zostać moją żoną?

— Sama nie wiem — unikała spojrzenia jego oczu.

Sławeta starał się sam wytłumaczyć sobie, jaka jest przyczyna takiego jej postępowania. Jest taka młoda jeszcze, taka naiwna... — Powtarzał sobie spoglądając do lustra na swą tak wcześniej postarzałą twarz. Tak, różnica wieku jest naprawdę wielka... To przeraża tak Monikę...

Ale starał się pocieszać siebie: Monika przyzwyczai się do niego. To sprawa czasu... Kocha go przecież... To widzą i wiedzą wszyscy... I świadomość tego, że jest kochany dodawała mu odwagi...

A tymczasem czas posuwał się naprzód: mijały dni, tygodnie, miesiące. Monika zyskiwała coraz większe uznanie... Nazwisko jej stawało się coraz bardziej znane, popularne... W każdym mieście, gdzie przebywali, zalecało się do niej szereg znanych osobistości: przemysłowcy, wyżsi urzędnicy państwowi, kupcy. Zarzucali ją kwiatami, podarunkami. Monika uśmiechała się do wszystkich, nikogo nie odpychała od siebie...

Sławeta cierpiał z tego powodu. Czynił jej wyrzuty, ale dobroduszenie patrzył na wszystko przez palce... Wiedział, że taka jest droga młodej gwiazdy, która nagle zabyśnie... Jest wtedy jak motyl, który przelatuje z jednego kwiatka na drugi, musi wszędzie skosztować...

To wszystko minie, przejdzie...

Adoratorzy bawia ją w ciągu kilku chwil, ale o pozostanie z nią na długo, na zawsze...

I tu stary, wytrawny aktor Sławeta pomylił się.

Sława Moniki rosła, liczba adoratorów także. Jego pomoc stawała się dla niej niepotrzebna. Dopiero wtedy ujrzał przed sobą prawdziwe oblicze dziewczyny, która wydawała mu się co najwyżej głupią prowincjonalną gaską.

Monika stawała się bezlitosna.

I wtedy starzejący się Sławeta zrozumiał, na co zdolna jest kobieta, która udaje miłość w stosunku do mężczyzny, który ją poczyta męczycielem...

Dopiero teraz poznał wraz z czałem miłości trującą nienawiść.

(Dalszy ciąg jutro).

Proszek od **BOLU GŁOWY**  
DLA DOROSŁYCH ZE ZN. FABR.  
**KOWALSKINA**  
stosujcie się również  
**PRZY PRZEZIĘBIENIU, GRYPIE, KATARZE**

## Mord w Barcelonie

Wstrząsająca opowieść na tle obecnej wojny domowej w Hiszpanii

Lekarz francuski, dr. Migrant, został zabity w Barcelonie podczas ataku powietrznego. Złotki jego sprostowania do Francji, gdzie ustalono, że śmierć jego spowodował wybuch granatu w zamkniętym pokoju. Dzieńnikarz francuski, Simon Namur, wysłany z ramienia swego dziennika do Barcelony, zajął się wyświadczeniem tej tajemniczej sprawy.

Po ustaleniu szeregu szczegółów, które miały istotne znaczenie dla śledztwa, Namur wrócił wieczorem zmęczony do hotelu i położył się spać. Nagle około północy obudził się i doszedł do wniosku, że w pokoju coś jest nie w porządku.

12.

Namur przetarł dłonią oczy i ujrzał coś niesamowitego. Drzwi powoli się poruszały. Namur po raz drugi przetarł ręką oczy, sądząc, że to sen. Nie był to jednakże sen. Drzwi wciąż jeszcze się poruszały, splaszczając cień, który napłynął wewnątrz...

Oszolomiony dziennikarz przez chwilę zastanawiał się co ma robić. W międzyczasie drzwi bezszelestnie się zamknęły jak w zaczarowanym pałacu...

Namur pociągnął za sznurek nocnej lampy i w pokoju rozświeciło światło. Dziennikarz zeskoczył z łóżka i w błyskawicz-

nym tempie przeszukał wszystkie kąty pokoju. Stwierdziwszy, że nikogo nie ma, rzucił się do drzwi. Otworzył się on z tą samą łatwością, jak przed chwilą się zamknęły.

Na podłodze między drzwiami do pokoju a drzwiami do głównego korytarza zauważył Namur swoją marynarkę. Dzieńnikarz podniósł ją z podłogi, gorączkowo ją przeszukał i natknął się na swój portfel, brązowy i notes... Tylko jedna z bocznych kieszeni była pusta, a tam Namur wsunął list, który napisał do komisarza Perala.

Rozwścieczony dziennikarz wybiegł na główny korytarz. Korytarz był zupełnie pusty, nikogo tam nie spostrzegł. Namur nie wiedząc co ma począć, pobiegł mimo woli w stronę windy. Po chwili natknął się na zaspanego windziarza, który wyrwany ze snu odgłosem szybkich kroków na korytarzu wyszedł z windy.

— Czy przed chwilą nikt tędy nie przechodził? — zapytał Namur.

— Nie, nikt — odpowiedział z obojętnością w głosie windziarz, przypuszczając, że ma przed so-

bą wstawionego nieco gościa.

To jeszcze bardziej rozwścieczyło Namura, który wrzasnął:

— Przecież w tym hotelu nie ma duchów. Ktoś przed chwilą opuścił mój pokój i musiał tędy przechodzić.

— Zagadkowa historia — odparł już innym tonem windziarz. — Wezwę portiera, może on coś wie.

Windziarz zjechał po portiera, który po chwili zjawił się w pokoju Namura. Portier jednakże też o niczym nie miał pojęcia i zaproponował, aby wezwać wice-dyrektora.

— Zaraz po niego zatelefonuję — rzekł.

Tymczasem Namur odzyskał już panowanie nad sobą i doszedł do wniosku, że jeśli zatelefonuje do wice-dyrektora, będzie musiał składać wyjaśnienia, które mu wcale nie są na rękę. Odparł więc:

— Nie warto budzić dyrektora dla tak blachej sprawy. Nic mi przecież nie skradziono. Wyjaśnimy jutro tę sprawę.

Portier życząc Namurowi dobrej nocy, opuścił pokój, a Namur położył się spać. Nie mógł jednak zasnąć. Kradzież listu nie dawała mu spokoju. Do myślał się czyja była to robota. Mógłby dać głowę, że maczała w tym palce policja polityczna, z którą stał w kontakcie Llomiz.

— Llomiz musiał być wmieszany w tę aferę — pomyślał z lekkim rozgoryczeniem Namur, który po ostatnim spacerze uważał Llomiza za człowieka bez skazy. Jeśli sam nie za-

kradł się do hotelu, to nasłuchiwał kogoś innego. Tylko on mógł domyśleć się istnienia listu.

Namur przypomniał sobie nagle, że pytał portiera o znaczki pocztowe w obecności Llomiza.

— Tak, Llomiz był wówczas jeszcze ze mną — rzekł półgłosem. — Pożegnał mnie dopiero przy schodach. Dla Llomiza stało się wówczas jasne, że mam napisany list, który chcę wysłać. A nietrudną rzeczą było domyśleć się do kogo wysłać list.

Ale czy nie prościej było dla Llomiza lub jego czelwieka zwrócić się w tej sprawie do cenzury. Przecież list nie mógłby w żaden sposób ominąć czarnego gabinetu. Stąd prosty wniosek, że ciekawość Llomiza była tak wielka, że nie mógł do czekać się chwili, w której wrzucił list do skrzynki pocztowej.

— Redaktor „Lluit“ — wyobrażał sobie — uśmiechnął się ironicznie Namur — że dwanaście godzin może posiadać wielkie znaczenie i że ukrywam przed nim jakieś bardzo ważne plany, które zamierzam wkrótce wprowadzić w życie i chcę o tym uprzedzić Perala.

— Przypuszczają „oni“ chyba, że wiem bardzo dużo! — pomyślał z niecierpliwością dziennikarz. — Czy nie jest śmieszna ta chęć zdobycia niejakich konkretnych wiadomości, lecz czyichś, nie opartych na niczym, przypuszczeń.

Francuz doszedł do wniosku, że znajduje się w sytuacji pod-

różnego napadniętego przez rabusiów, którzy ograbili go z puli sakiewki. Prowadził przecież powierzchowne dochodzenie. Llomiz i inni na pewno znajdą podłoże sprawy Migrant i chyba nie chcą, aby Namur dowiedział się szczegółów. Na policji proszono go już, aby nie czynił niczego bez porozumienia się z władzami i o wyniki dochodzenia zawiadomić przede wszystkim policję. Skradziony list wykaże zaś, że nie zastosował się do tego żądania.

Powoli myśli zaczęły macieć się w umyśle Namura. Podobnie jak słoma unoszona przez wiatrki nurt rzeki, jedna za drugą ustępowały przed zmęczeniem. Przez chwilę stawały opór, a następnie pierzchały i w końcu Namur zapadł w głęboki sen.

Gdy otworzył oczy i spojrzał na zegarek, stwierdził, że jest dziesiąta rano.

Namur nie ruszając się z łóżka, nie rzykując ani jednego ruchu, który by rozproszył błogostan, w jakim się znajdował, zastanowił się nad tym, co ma robić tego dnia.

— Należałoby się rozmówić z Llomizem — doszedł do wniosku i uśmiechnął się na myśl, jaką minę uczyni Hiszpan, gdy mu powie o tajemniczej kradzieży listu.

— A jeśli Llomiz w tej nocynej sprawie nie grał tej roli, jaką przypuszczałem? — pomyślał nagle Namur.

(Dalszy ciąg jutro).



# Kamieniołomy Państw. w Zagnańsku

## w pełni sezonu

Korzystając z pięknej sierpniowej pogody, robimy wyprawę do Zagnańska na teren Kamieniołomów Państwowych.

O Kamieniołomach tych

### Kina kieleckie:

Czwartak Bolek i Lolek  
Magiczny klucz  
Joe Louis i Schmeling  
Palace: Grzech młodości  
WF.iPW. Pierwsza miłość  
Casino: Kino nieczynne

Kupon „K. Expressu Codziennego”  
upoważnia do otrzymania w kasie kina „Palace” w Kielcach biletu w cenie 75 gr. na wszystkie miejsca

## B A R i RESTAURACJA BRISTOL

Kielce, Sienkiewicza 21 tel. 12-19  
Zaprasza dziś na specjalne dania barowe

Grzyby w śmietanie 50 gr.  
Ciepla dusz. z grzybami 50 „  
Wieprzowina a la Straganow 50 gr.  
Zraz wieprzowy po myśliwsku 50 „  
Kiełbasa sos cebulowy 40 gr.  
Sałata staropolska 30 „

Ceny niezmienione od 1935 r.

Odbiorniki słowe i grzejniki elektryczne, żelazka, łabryki, kucharki, grzałki do rurek, poduszki i inne

do nabycia na dogodnych warunkach

w Radomskim T-wie  
ELEKTRYCZNYM  
Spółka Akc. w Radomiu  
ulica Traugutta Nr. 53

Złóż ofiarę  
na F. O. N.

mogących służyć swą organizacją pracy i wysokim u-  
społecznem jako wzór dla innych przedsiębiorstw tego rodzaju, pisaliśmy już wiele. Obecnie notujemy nowe szczegóły rozwoju tego wielkiego ośrodka pracy, zatrudniającego w danej chwili 1573 robotników.

Produkcja Kamieniołomów wzrosła się w roku bieżącym o 20 procent w porównaniu z rokiem ubiegłym, zwłaszcza dzięki budowie torów kolejowych, co zwiększyło zapotrzebowanie na kamień. Wysokość produkcji za okres pierwszych miesięcy kampanii wynosi 100 tys. ton, a jej wartość dobiega miliona złotych.

Kamieniołomy Państwowe w Zagnańsku produkują wszystkie sortymenty drogowe kamienia ze specjalnym uwzględnieniem gry sów bitumowanych (asfaltów). Asfalt jest wyrabiany w Kamieniołomach Zagnańskich od r. 1936 i po niespełna dwóch latach stał się przedmiotem wielkiego zapotrzebowania.

Tu należy zaznaczyć, że powierzchnie nowych państwowych dróg asfaltowych pod Kielcami noszą na sobie asfalt z Zagnańska. Ten sam asfalt jest użyty na drodze Krynica — Muszy-  
na, gdzie dostarczono z Zagnańska 840 ton tego materiału.

— Czy COP. wpłynął na powiększenie produkcji Kamieniołomów? — zapytujemy kierownika Kamieniołomów Państwowych w Zagnańsku p. inż. Masłowskiego.

— Do pewnego stopnia tak. Biorąc pod uwagę przyszłe zapotrzebowanie COP. nosimy się z zamiarem zmechanizowania naszej wytwórczości, co wybitnie powiększy produkcję. Są to jeszcze projekty, ale projekty już w opracowaniu.

— A co słysząc na osiedlu robotniczym?

— Na Osiedlu — ożywia się inż. Masłowski — kończymy budowę wodociągu, co umożliwi nam wybudowanie nowoczesnej łaźni z natryskami i parnią.

W roku bieżącym powstały na Osiedlu nowe uli-

ce z chodnikami, oraz nowe budynki gospodarcze. Narazie Osiedle liczy 40 domków zamieszkałych. Istnieją projekty dalszej rozbudowy Osiedla. Posiadamy również własny sklep spółdzielczy.

— Czy może nam pan inżynier powiedzieć coś o życiu zbiorowym, oświatowym i kulturalnym w Osiedlu robotniczym?

— Życie to jest silnie rozwijane i rozgałęzione. Robotnicy nasi są wysoce uspołecznieni i tu zdala od miasta, tworzą jakby własny samowystarczalny ośrodek kulturalno - oświatowy.

Mamy własny teatr, bibliotekę, świetlicę dla odczytów, czytelnię pism i t.p.

Przedstawienia teatralne, odczyty, pogadanki, jak i zabawy taneczne dostarczają mieszkańcom Osiedla godziwej rozrywki po pracy.

Jest również własna orkiestra dęta z 24 instrumentów pod kierownictwem cenionego kapelmistrza p. Matlocha.

Ponad to na terenie Kamieniołomów Państwowych widać pracę społeczną, skoncentrowaną w nowopowstałym Związku Rezerwistów, wcześniej założonym Strzelcu, w Orlecie, w LOPP., w LMK. i TPPZ.

Miarą wysokiego uspołecznienia naszego robotnika jest fakt regularnie opłacanych składek na cele społeczne, jak i wielki udział robotników w stowarzyszeniach, jakie wymieniam.

Ostatnio z inicjatywy samych robotników zawiązał

się komitet budowy pomnika dla uczczenia Twórcy Niepodległości. Pomnik stanie w roku przyszłym na Osiedlu robotniczym w Małej Wiśniówce.

Jak dowiadujemy się z dalszej rozmowy z inż. Masłowskim, Zarząd Kamieniołomów prowadzi stałe dożywianie 250 dzieci robotników, które otrzymują stałe posiłki.

W obecnym sezonie 40 robotników otrzymało płatne urlopy nad morzem. Koszta przejazdu i utrzymania pokrył Zarząd Kamieniołomów wspólnie z Ubezpieczalnią.

Również intensywnie rozwinięty na terenie Kamieniołomów jest sport pod wszelkimi jego postaciami. Kończy się obecnie budowa wielkiego boiska sportowego.

Drużyny marszowe z Zagnańska zdobyły pierwszą nagrodę w tegorocznym Marszu Szlakiem Kadrowki w grupie III-ej oraz pierwszą nagrodę w marszu Sulejówek — Warszawa.

Tyle o Zagnańsku, którego wspaniały rozwój i żywo tętniące życie społeczne uświadomionych mas robotniczych są znamiennym czasem i tego wysiłku pracy, o którym mówił Wielki Marszałek.

### Drobne ogłoszenia

#### 3 pokoje z kuchnią

i wszelkimi wygodami od zaraz do wyajęcia. Wiadomość Plac Wolności 6, u dozorczy.

#### Do sprzedania

dom z ogrodem. Wiadomość ulica Karłowicka Nr 20 — Królikowska.

#### Tanio

#### i skutecznie

Ogłaszajcie się, w dziale drobnych ogłoszeń K. E. C.

Trudno żyć kulturalnie bez  
RADIOODBIORNIKA

TELEFUNKEN

Najnowsze modele tych  
aparatów do nabycia

w sklepie Elektrowni

Kielce, ul. Sienkiewicza 59.

Kupon „K. Expressu Codziennego”

upoważnia do otrzymania ulgowego biletu w cenie 75 gr. do kina „Casino” na wszystkie miejsca z wyjątkiem łóż.

## Napad na mieszkanie

Jaroń Zofia zam. w Kielcach przy ul. Piotrkowskiej 172, zawiadomiła policję, że około godz. 22, 6 nieznanych jej osobników i jedna kobieta niejaka Marasek Helena z Nie-wachłowa, wpadli do jej mieszkania i pobili jej męża Wła-

dysława Jaronia. Poszkodowanego przewieziono do miejscowego szpitala i według orzeczenia lekarskiego zostanie on pozbawiony oka, a ponadto ma on przebity obojczyk i klatkę piersiową.

Nieźrównanej jakości **WODY naturalne owocowe, wody gazowe**

FIRMY **ST. DŁUŻEWSKI** Kielce, ul. Chęcińska Nr. 19, tel. 14-83.

Smak świeżego owocu...

orzeźwiają, chłodzą, łagodzą upały.

Smak świeżego owocu...

Prenumerata miesięczna „Kieleckiego Expressu Codziennego” łącznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową w całym kraju 2 zł. 50 gr.

Ceny ogłoszeń: Za 1 wiersz milimetrový w 1 szpalcie w tekście 40 gr., za tekstem 30 gr. Ogłoszenia drobne 10 gr. za słowo. Ogłoszenia matrymonialne w dziale „drobnych” 20 gr. za słowo. Komunikaty i wzmianki 1 zł. od wiersza. Komunikatów bezpłatnych nieumieszczają. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.